

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

13.08.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Тетяна Бережна: Компанії, які будуть задіяні у створенні проєктів «Тисячovesни», отримають право на статус критичності та бронювання. – Наталія Данькова](#)

[У Івано-Франківську стартували пітчинги «Тисячovesни»: Тетяна Бережна поділилася, що можна вважати успіхом програми. – Поліна Горlach, Катерина Онiкiйчук](#)

[Мінкульт приймає заявки на участь у каталозі культурних проєктів для міжнародних подій 2026–2027 років. – Валерія Буняк](#)

[Досить шукати «хороших» росіян, поки ми втрачаємо найкращих українців. – Артем Рісукін](#)

[За новими правилами країни у стані війни більше не зможуть приймати Євробачення. – Юлія Дон](#)

Вшанування пам'яті

[До уродин Івана Франка у ботанічному саду Львова відбудеться великий концерт. – Оріся Шиян](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[З українських маркетплейсів прибрали понад 400 заборонених російських і білоруських видань](#)

Регіональна культурна політика

[У Закарпатському драмтеатрі за понад три мільйони гривень оновили глядацьку залу](#)

Креативні індустрії

[В Україні створили перший каталог креативних індустрій](#)

Благодійність

[Національний художній музей випустив благодійні футболки для відновлення будівлі після обстрілу. – Дар'я Лобанок](#)

Фестивалі

[«Можна святкувати, поки ми живі»: про що сперечаються навколо фестивалю «Вирій». – Анастасія Большакова](#)

[«Все навколо забороняє радіти»: засновниця «Вирію» Альона Гудкова відреагувала на критику фестивалю. – Поліна Горлач](#)

Музика

[У Кельні та Дюссельдорфі виконають музичні твори українських класиків. – Вероніка Якимець](#)

[Дніпропетровська філармонія запрошує на літні концерти в парку Шевченка. – Юлія Дон](#)

Візуальні мистецтва

[У Дніпрі триває фотовиставка «Жінки у розмінуванні». – Юлія Дон](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[На Нью-Йоркському кінофестивалі покажуть німецько-український фільм «Я рідко прокидаюсь мріючи». – Вероніка Якимець](#)

[У Рівному покажуть документальний фільм «Люди кольору свободи»](#)

Культура та мистецтво. Інклюзія

[Український степ, якого не можна побачити, можна буде почути: у Києві відкриють інклюзивну виставку. – Данило Азовський](#)

Література. Книговидання

[Видавці обговорюють, як відновлювати книжковий ринок після російських атак](#)

[BestsellerFest: обгорілі книжки та пів мільйона для «Азову». – Наталка Горішня](#)

[Кінець «діаспорної» літератури? – Оксана Щур](#)

Музейна справа

[Де побачити українське сучасне мистецтво: як працює платформа «Притока». – Поліна Горлач](#)

[У Чернівецькому краєзнавчому зняли ігровий вебсеріал «Ніч у музеї. Таємниці краєзнавчого»](#)

Охорона культурної спадщини

[Один з палаців на Прикарпатті можуть відновити – міністерка культури Бережна. – Юлія Жук, Степан Пенкалюк](#)

[У Хотинській фортеці на Буковині обвалилася ще одна частина муру. – Зоряна Яремишин](#)

Активісти створили 3D-архів автобусних зупинок із мозаїками Полтавщини (ФОТО). – Микита Кишиневський

На Полтавщині знайшли мідні монети післямонгольського часу. – Дар'я Лобанок

На Хортиці відпочивальники випадково знайшли глечик, якому близько 2000 років. – Микита Кишиневський

Туризм

«Кропивниччина. Незнаний центр України»: Кіровоградщина отримала нову туристичну відеопрезентацію. – Галина Шевченко

Сколівський палац Гредлів відкриють для відвідувачів. – Оріся Шиян

Міжнародне співробітництво

У Музеї Ганса Крістіана Андерсена в Данії запустили український аудіогід. – Тетяна Палаєвська

Дніпровський цирк увійшов до міжнародного видання про модерністську архітектуру Східної Європи. Валерія Шостак

На окупованих територіях України росія планує ввести обов'язковий курс з «історії Донбасу і Новоросії». – «Детектор медіа»

У МЗС Німеччини пояснили, чому не закривають «російський дім» у Берліні. – Оксана Мамченкова

Загальні питання

Тетяна Бережна: Компанії, які будуть задіяні у створенні проєктів «Тисячovesни», отримають право на статус критичності та бронювання. – Наталія Данькова

В Івано-Франківську 12 серпня розпочався фінальний етап національної ініціативи з підтримки української культури «Тисячovesна». 12–16 серпня триватимуть пітчінги, де учасники презентуватимуть свої проєкти. 16 серпня заплановано оголошення переможців. Їхня кількість залежатиме від рішення експертів. Ті вноситимуть результати свого голосування в автоматичну систему. І далі розраховуватиметься бюджет на ті проєкти, які отримали найбільше підтримки. «Але далі вони мають право переглянути рішення і сказати своє фінальне слово в кінці. Кожен з експертів має взяти на себе відповідальність за рішення, яке буде прийняте», – сказала віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики – міністерка культури України Т. Бережна. В інтерв'ю вона розповідає про продовження програми, стратегію повернення коштів державі й економічні показники, які свідчатимуть про успіх реалізації «Тисячovesни». Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/251850/2026-08-13-tetyana-berezhna-kompanii-yaki-budut-zadiyani-u-stvorenni-proiektiv-tysyachovesny-otrymayut-pravona-status-krytychnosti-ta-bronyuvannya/>

У Івано-Франківську стартували пітчінги «Тисячovesни»: Тетяна Бережна поділилася, що можна вважати успіхом програми. – Поліна Горlach, Катерина Онікійчук

Міністерка культури Т. Бережна впевнена, що одним із головних результатів має стати зменшення частки українців, які споживають російськомовний контент. Це вона розповіла в інтерв'ю програмі «Культура на часі» на телеканалі Суспільне Культура. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1377474-u-ivano-frankivsku-startuvали-pitchingi-tisacovesni-tetana-berezhna-podililasa-so-mozna-vvazati-uspikom-programi/>

Мінкульт приймає заявки на участь у каталозі культурних проєктів для міжнародних подій 2026–2027 років. – Валерія Буняк

Міністерство культури України приймає заявки для формування каталогу готових культурних проєктів та ідей, які можуть бути представлені на міжнародних політичних і економічних подіях у 2026–2027 роках. Мета каталогу – системне представлення української культури на міжнародних майданчиках та посилення її видимості у світовому контексті. Серед можливих платформ – Конференція з відновлення України, Всесвітній економічний форум у Давосі та інші заходи. Докладніше про умови участі:

<https://detector.media/infospace/article/251826/2026-08-12-minkult-pryймає-zayavky-na-uchast-u-katalozi-kulturnykh-proiektiv-dlya-mizhnarodnykh-podiy-20262027-rokiv/>

Досить шукати «хороших» росіян, поки ми втрачаємо найкращих українців. – Артем Рісукін

Критичний аналіз спроб українського суспільства шукати так званих «хороших росіян» та російських лібералів в умовах повномасштабної агресії рф. Автор наголошує, що закидування грошей чи співчуття з боку російської опозиції не змінюють їхніх справжніх пріоритетів, тоді як реальні громадяни рф щодня беруть пряму або опосередковану участь у знищенні України, тому відповідальність за терор лежить на всьому російському суспільстві. Головний посыл – припинити пошук позитивних наративів у росіян, сфокусувавшись на підтримці Сил оборони та самовиживанні. Автор згадує позиції фронтмена російського гурту «Ногу Свело!» М. Покровського, української співачки О. Полякової, протиставлення росіянки Монеточки й українки Кажанни щодо кількості донатів для українців та багато ін. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/columns/russians-still-kill-ukrainian/>

За новими правилами країни у стані війни більше не зможуть приймати Євробачення. – Юлія Дон

Європейська мовна спілка внесла корективи до регламенту проведення пісенного конкурсу «Євробачення». Відтепер держава, чий представник здобув перемогу, автоматично втрачатиме право організовувати наступний конкурс у разі перебування у стані збройного протистояння або за умов складної геополітичної обстановки. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/102303/za-novymy-pravylamy-krayiny-u-stani-vijny-bilshe-ne-zmozhut-pryjmaty-yevrobachennya/>

Вшанування пам'яті

До уродин Івана Франка у ботанічному саду Львова відбудеться великий концерт. – Оріся Шиян

30 серпня у львівському ботанічному саду відбудеться особливий концерт з нагоди дня народження І. Франка – «Великі уродини». Організатором свята є Дім Франка, який запевняє, що унікальний концерт відкриє І. Франка по-новому. Масштабна музична подія познайомить з творчістю Каменяра крізь призму сучасної української музики. У проєкті візьмуть участь хорова капела «Дударик», гурти «Пікардійська терція», «Один в каное», «Пиріг і Батіг», NAZVA, «Три кроки в ніч», Соломія Чубай, Гордій Старух, Софія Лешишак, Андрій Капраль і Юрій Йосифович та симфонічний оркестр INSO-Lviv. Більшість музичних композицій напишуть спеціально для цього проєкту й на концерті вони прозвучать уперше. Поезія Франка прозвучить у несподіваних музичних прочитаннях – від фольку до фанку, від джазу до року, інди та симфонічного звучання. Кульмінаційним моментом вечора стане прем'єра симфонічного твору на слова Франка. Її спеціально для «Великих уродин» напише композитор І. Небесний. Своєрідний музичний гімн проєкту спільно виконають всі учасники концерту. Докладніше:

<https://zaxid.net/veliki-urodini-ivana-franka-30-serpnya-u-botsadu-lvova-vidbudetsya-masshtabniy-kontsert-n1643519>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

З українських маркетплейсів прибрали понад 400 заборонених російських і білоруських видань

У липні фахівці Держкомтелерадіо під час моніторингу виявили понад 400 найменувань видань, випущених видавництвами держави-агресора та республіки білорусь, які незаконно продавалися онлайн. Більшість забороненої продукції розміщували на українських маркетплейсах Prom.ua та ROZETKA.UA. Зокрема, незаконні пропозиції виявили у продавців Stranica, «Бомбезні книжки для розваги та розвитку», «Учбові книги та не тільки» та «Абзац». Після взаємодії з адміністраціями онлайн-майданчиків виявлені товарні позиції оперативно видалили, а продавців попередили про відповідальність за порушення вимог українського законодавства. Загалом із квітня 2024 року припинено розповсюдження близько 12 тисяч найменувань видавничої продукції держави-агресора та республіки білорусь, яку продавці незаконно розміщували на маркетплейсах та інших вебресурсах. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1093878-z-ukrayinskix-marketpleisiv-pribrali-ponad-400-zaboronenix-rosiiskix-i-biloruskix-vidan>

Регіональна культурна політика

У Закарпатському драмтеатрі за понад три мільйони гривень оновили глядацьку залу

У Закарпатському обласному музично-драматичному театрі імені братів Шерегіїв оновлено глядацьку залу, повідомив голова Закарпатської обласної державної адміністрації М. Білецький. У театрі повністю замінено крісла – загалом 789 місць. Серед них 10 облаштовано для людей з інвалідністю. На оновлення з обласного бюджету спрямовано понад 3,2 мільйонів гривень. Будівлю театру введено в експлуатацію ще у 1986 році, тож за чотири десятиліття вона потребує значних вкладень для створення сучасного, комфортного та безбар'єрного культурного простору. Керівник театру Р. Дзуринець розповів про вже реалізовані зміни та плани розвитку закладу. Зокрема, театр відновив і створив додаткові сценічні майданчики – нині їх уже п'ять. За словами Білецького, наступним кроком має стати систематизація потреб театру та визначення першочергових завдань. Йдеться про поступове комплексне оновлення закладу – від глядацької зали до всієї інфраструктури. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1093892-u-zakarpatskomu-dramteatri-za-ponad-tri-milioni-griven-onovili-gliadacku-zalu>

Креативні індустрії

В Україні створили перший каталог креативних індустрій

CASES за підтримки Британської Ради в Україні створили перший каталог креативних індустрій України. Він об'єднує ключових учасників креативної економіки, допомагає краще орієнтуватися в галузі, знаходити партнерів і відкривати можливості для співпраці. Каталог уже доступний для

безоплатного завантаження. Його структуровано за тематичними розділами, що охоплюють ключові складові української креативної економіки: державні інституції, сервіс-провайдерів, освітні платформи, професійні спільноти, медіа, події, нагороди та організації підтримки. У кожному розділі зібрано інформацію про учасників екосистеми, їхні напрями роботи, можливості та контакти. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/cases-katalog-kreatyvnyh-industriy/>

Благодійність

Національний художній музей випустив благодійні футболки для відновлення будівлі після обстрілу. – Дар'я Лобанок

Національний художній музей представив благодійний дроп футболок, який створено на підтримку відновлення будівлі музею, що постраждала внаслідок російського обстрілу в травні 2026 року в Києві. В основі дизайну – декоративний елемент із центральної частини кесона головного фасаду музею, який обвалився під час вибухів. Це стилізована квітка, яка десятиліттями була частиною архітектурного оздоблення історичної будівлі. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/nacionalniy-hudozhniy-muzey-vipustiv-drop-futbolok-dlya-vidnovlennya-budivli-316833/>

Фестивалі

«Можна святкувати, поки ми живі»: про що сперечаються навколо фестивалю «Вирій». – Анастасія Большакова

«Чи можливе свято зараз? Війна, тривоги... нічого не зникло. Так, можливо – поки ми живі!», – написала ведуча В. Хамайко після другого етноеклектронного фестивалю «Вирій». «Мене лякає не фестиваль. Мене лякає нормалізація прірви», – критично зреагувала на ту саму подію начальниця медичної служби «Ульф» батальйону «Вовки Да Вінчі» А. Михайлова. Вони, як і інші публічні фігури та користувачі соцмереж, цими днями обговорюють гучний фестиваль етно- та електронної музики, що відбувся 8–9 серпня на ВДНГ у Києві. В описі, як і в дрескоді фестивалю, війна безпосередньо не згадується. Вона з'являлася в програмі та комунікації опосередковано – зокрема через виступи артистів, присутність військових та ветеранів, пільговий вхід і партнерські ініціативи. Утім, суспільство саме цього очікувало від платного фестивалю, який заявив у своїй ідеї «український код». До цих очікувань доєдналися претензії щодо благодійності, вартості квитків, дрескоду та складу аудиторії. Саме навколо того, якою (не) має бути велика фестивальна подія під час війни і що означає запропонований фестивалем «український код», постала більшість суперечок. Докладніше про позиції сторін:

<https://life.pravda.com.ua/culture/festival-viriy-u-kiyevi-diskusiya-pro-svyato-viynu-ta-ukrajinskiy-kod-316835/>

«Все навколо забороняє радіти»: засновниця «Вирію» Альона Гудкова відреагувала на критику фестивалю. – Поліна Горlach

Засновниця фестивалів «Кураж» і «Вирій» А. Гудкова відреагувала на критику цьогорічного «Вирію. Простонеба». На її думку, під час війни українці не повинні відмовлятися від радості та звичайного життя, а фестивалі й розваги можуть бути способом зберігати психологічний ресурс, підтримувати себе та вчитися жити попри війну. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1377150-ziti-zitta-mi-mozemo-tilki-poki-zivi-zasnovnica-viriu-vidreaguvala-na-kritiku-festivalu/>

Музика

У Кельні та Дюссельдорфі виконають музичні твори українських класиків. – Вероніка Якимець

У Кельні та Дюссельдорфі (Німеччина) прозвучать твори українських композиторів В. Косенка, В. Барвінського, Ф. Якименка й С. Борткевича в рамках третього фестивалю української камерної музики «Sounds of Ukraine» («Звуки України»). За словами артдиректорки заходу В. Петриченко, цьогоріч «Sounds of Ukraine» має на меті підкреслити зв'язок між Україною та Європою. «Кожен концерт поєднуватиме українського композитора з європейським митцем, відкриваючи спільні мистецькі лінії та джерела натхнення», – пояснює Петриченко. 22 серпня Апостольській церкві в Кельні відбудеться концерт «Віктор Косенко & Фридерик Шопен (Польща)». Захід буде присвячено фортепіанним сонатам обох митців. 23 серпня у програмі концерту заплановані фортепіанні тріо В. Барвінського та А. Дворжака (Чехія). Концерт «Василь Барвінський & Антонін Дворжак» мав бути заключним у цьому сезоні, проте фестиваль продовжили з додатковим музичним виступом у Дюссельдорфі. 24 вересня у Bechstein Centrum відбудеться концерт «Von Kharkiw bis Paris» («З Харкова до Парижа»), присвячений музиці харківських композиторів Ф. Якименка й С. Борткевича. Як йдеться в описі, життя обох митців формувалося міграцією та культурним розмаїттям. Вони провели значну частину свого життя за межами Батьківщини, працюючи в таких містах як Париж, Берлін та Відень. Їхня музика поєднує українські музичні традиції з музичними течіями Європи, одночасно досліджуючи теми дому, пам'яті та художньої ідентичності. Крім цього, у програмі концерту заплановано виконання творів європейських композиторів Р. Шумана (Німеччина) і К. Дебюссі (Франція). Зокрема йдеться про «діалог» між «Фантастичними п'єсами» (Fantasiestücke) Шумана та «Фантастичними п'єсами» Борткевича. Благодійний фестиваль «Sounds of Ukraine» триває з 5 березня. Окрім Якименка та Борткевича, у програмі також звучала музика українського композитора В. Сильвестора. Зібрані під час фестивалю кошти обіцяють передати на допомогу Україні. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/08/12/758474_kelni_dyusseldorf_i_vikonayut.html

Дніпропетровська філармонія запрошує на літні концерти в парку Шевченка. – Юлія Дон

Дніпропетровська філармонія імені Л. Б. Когана запрошує відвідати серію симфонічних концертів просто неба. Музичні події проходитимуть у Літньому театрі парку ім. Т. Г. Шевченка. Докладніше про розклад:

<https://ktoday.com.ua/102213/dnipropetrovska-filarmoniya-zaproshuye-na-litni-konzerty-v-parku-shevchenka/>

Візуальні мистецтва

У Дніпрі триває фотовиставка «Жінки у розмінуванні». – Юлія Дон

Організатором заходу виступила команда міжнародної організації HALO Ukraine. В експозиції презентовано 29 світлин, серед яких – портрети та робочі моменти демінерки, саперки-водолазки, операторки безпілотників та інших фахівчинь галузі. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/102257/u-dnipro-tryvaye-fotovystavka-zhinky-u-rozminuvanni/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

На Нью-Йоркському кінофестивалі покажуть німецько-український фільм «Я рідко прокидаюсь мріючи». – Вероніка Якимець

На 64-му кінофестивалі в Нью-Йорку (NYFF), що триватиме з 25 вересня до 12 жовтня, відбудеться північноамериканська прем'єра фільму «I Rarely Wake Up Dreaming» («Я рідко прокидаюсь мріючи») німецької режисерки Ізабель Штевер та української сценаристки А. Мелікової. Показ відбудеться в рамках програми Main Slate NYFF, яка представляє сміливі та визначні фільми відомих режисерів та нових голосів. Загалом до програми увійшли 32 стрічки. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/08/12/758540_nyu-yorkskomu_kinofestivali.html

У Рівному покажуть документальний фільм «Люди кольору свободи»

У Рівному 15 серпня відбудеться показ документального фільму «Люди кольору свободи» та публічна дискусія про боротьбу українців за свободу і незалежність на тимчасово окупованих росією територіях. Особливим гостем події стане герой стрічки С. Захаров – художник, чиї роботи стали одними з найсильніших мистецьких свідчень про окупацію Донбасу. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1093877-u-rivnomu-pokazut-dokumentalni-film-liudi-kolyoru-svobodi>

Культура та мистецтво. Інклюзія

Український степ, якого не можна побачити, можна буде почути: у Києві відкриють інклюзивну виставку. – Данило Азовський

У Києві готується до відкриття виставка «Справжній степ». Побачити українські степи сьогодні можна далеко не всюди. Через російську окупацію та руйнування значна частина природних територій недоступна для відвідування. Тож автори виставки вирішили передати атмосферу степу через його звуки. Для

експозиції використали архівні аудіозаписи та створили нові записи звуків природи. Відвідувачі зможуть почути жайворонків і журавлів, коників і цвіркунів, бабаків та кажанів й інших мешканців степу, а також звуки вітру. Відвідувачі виставки у буквальному сенсі нічого не побачать, адже експозиція відбуватиметься у цілковитій темряві. Саме це має допомогти зосередитися на звуках і уявити природний ландшафт, який нині неможливо побачити. Виставку створено як інклюзивний досвід, однаково доступний для зрячих і незрячих людей. Над проєктом працювали незрячі експерти, а супроводжуватимуть відвідувачів незрячі гіді. Після аудіозанурення гості зможуть познайомитися з поширеними степовими рослинами та скуштувати чай зі степових трав. Проєкт створили біосферний заповідник «Асканія-Нова», Есо-Halych: Wildlife Rehab та ГС «Український міжнародний інститут сліпих» за підтримки Українського культурного фонду та British Council Ukraine у межах конкурсної програми «Стійкість суспільства через культуру». У Києві виставка працюватиме з 17 серпня до 6 вересня у Музеї у темряві «03:00». Згодом «Справжній степ» також представлять у Херсоні, Миколаєві, Галичі, Бурштині, Івано-Франківську та Львові. Докладніше:

<https://eco.rayon.in.ua/news/1093814-ukrayinskii-step-iakogo-ne-mozna-pobaciti-mozna-bude-pocuti-u-kijevi-vidkriut-inkliuzivnu-vistavku>

Література. Книговидання

Видавці обговорюють, як відновлювати книжковий ринок після російських атак

Видавці В. Круглов, А. Мартинов і М. Кравченко запропонували свої кроки для відновлення української книжкової галузі після російських атак. Серед них – пільгові кредити для видавців, розширення «єКниги», підтримка книгарень і бібліотек, цифровізація книжок та окремі механізми захисту ринку після війни. Докладніше:

<https://chytomo.com/vydavtsi-obhovoriuiut-iak-vidnovliuvaty-knyzhkovyj-rynok-pislia-rosijskykh-atak/>

BestsellerFest: обгорілі книжки та пів мільйона для «Азову». – Наталка Горішня

Про хід та підсумки заходу, що днями пройшов у Львові. Докладніше: <https://zaxid.net/bestsellerfest-obgorili-knizhki-ta-piv-milyona-dlya-azovu-n1643512>

Кінець «діаспорної» літератури? – Оксана Щур

«Українська література втратила прописку. Не мову й не читачів, і не країну. Але от що точно тепер ясно: наша культура перестала мати одну-єдину адресу. Зараз роман можна написати у Парижі, видати у львівському видавництві та надрукувати на харківській фабриці. Презентувати у Києві, Нью-Йорку, обговорювати у книжковому клубі в Гамбурзі чи взагалі онлайн. Редакторка працює у Вінниці, мама автора живе в Луцьку. Територія перестала бути головною координатою українського літературного процесу. Література живе в мові, видавничій та книжковій інфраструктурі, спільному культурному

просторі і постійній розмові між авторами, видавцями, критиками та читачами. Ми так багато говоримо про діаспору, емігрантів та, віднедавна, – ще й про „біженців”, але в контексті культури це поняття дедалі частіше описує спосіб життя людини, а не спосіб існування української літератури... Це не проголошення „кінця еміграції”. Ніхто не скасовував потягів у Перемишлі та Хелмі. Це кінець епохи, коли еміграція автоматично означала іншу українську літературу, а в діаспорі вимушено будували окрему книжкову інфраструктуру... Це вже не кілька розкиданих світом окремих літератур, коли виїзд закордон – автоматичний синонім вигнання. Це єдиний і цілісний літературний процес». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/columns/suchasna-ukrajinska-literatura-poza-geografiyeyu-ta-diaspornimi-ramkami-316838/>

Музейна справа

Де побачити українське сучасне мистецтво: як працює платформа «Притока». – Поліна Горлач

В Україні діє «Притока» – перший агрегатор колекцій сучасного мистецтва, створений громадською організацією «Музей сучасного мистецтва» (ГО «МСМ»). Платформа поєднує облікову систему для власників і зберігачів колекцій із відкритою онлайн-платформою, де можна переглядати представлені мистецькі зібрання. Про те, навіщо потрібен такий ресурс та як він працює, розповіли співзасновниця ГО «МСМ» О. Балашова і Ю. Гнат. Докладніше:

<https://susplne.media/culture/1377590-de-pobaciti-ukrainske-sucasne-mistectvo-ak-pracue-platforma-pritoka/>

У Чернівецькому краєзнавчому зняли ігровий вебсеріал «Ніч у музеї. Таємниці краєзнавчого»

П'ять серій вебсеріалу «Ніч у музеї. Таємниці краєзнавчого» розповідають пригодницьку історію двох підлітків, які після закриття музею вирушають у пошуки загадкових ключів до історії Буковини. За сюжетом, школярі Марко та Софія випадково опиняються в музеї після його закриття. Щоб відкрити Приховану кімнату Буковини, їм потрібно знайти чотири ключі знань. Кожен із них веде героїв до нової історії, постаті або культурного символу краю. Подорожуючи залами музею, Марко та Софія зустрічають Ольгу Кобилянську, дізнаються більше про символіку буковинської вишивки, потрапляють до Хотинської фортеці та відкривають для себе музичну спадщину Володимира Івасюка і ВІА «Смерічка». Усі події серіалу відбуваються у реальних музейних експозиціях. Творці відійшли від традиційного формату екскурсії та подали історичний і культурний матеріал через динамічну ігрову історію, пригоди, загадки та гумор. «Музеї мають гігантський потенціал, і мені б хотілося, щоб більше людей спробували відвідувати їх не лише на шкільних екскурсіях, а й розглядали як інтелектуальну розвагу на вихідний день. Якщо вебсеріал зміг привернути увагу до музею, то ми лише зрадіємо, якщо хтось відвідає музей і знайде там те, що його вразить. Бо насправді музей є величезною дослідницькою інституцією, яка водночас ділиться своїми знаннями

з усіма, хто бажає їх прийняти», – говорить кураторка ініціативи Museum Boost, голова комунікацій ГО «Лабораторія культурних досліджень» О. Чміль. За словами провідної наукової співробітниці відділу науково-освітньої та науково-методичної роботи Чернівецького музею К. Валявської, важливо показувати музей не лише як місце збереження експонатів, а і як простір для дослідження, спілкування та відкриттів. Вебсеріал створено у форматі коротких горизонтальних відео для соціальних мереж. Проєкт орієнтовано передусім на підліткову та молодіжну аудиторію, він має на меті привернути її увагу до історії, культури та спадщини Буковини через сучасний розважальний формат. «Нашою метою було створити історію, яка допоможе молоді по-новому подивитися на музей і культурну спадщину Буковини. Перед публікацією ми провели закритий передпоказ для дітей та молоді. Найціннішим результатом стала їхня реакція: протягом перегляду аудиторія залишалася залученою, без бажання перемикати чи перемотувати серії. Для короткого цифрового формату це найкращий показник того, що історія працює», – зазначає режисерка вебсеріалу О. Пуганова. Активність відбулася у межах програми підтримки ідей проєкту Creative Democracy Boost, який реалізовує ГО «Лабораторія культурних досліджень». Проєкт фінансується Євросоюзом за підтримки Європейського фонду за демократію (EED). Переглянути всі серії вебсеріалу можна на сторінках Чернівецького обласного краєзнавчого музею в інстаграмі чи фейсбуці. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/u-chernivetskomu-krayeznavchomu-znyaly-igrovyyj-vebserial-nich-u-muzeyi-tayemnytsi-krayeznavchogo/>

Охорона культурної спадщини

Один з палаців на Прикарпатті можуть відновити – міністерка культури Бережна. – Юлія Жук, Степан Пенкалюк

Одну з пам'яток архітектури національного значення в Івано-Франківській області можуть відновити завдяки співпраці з Європейським банком реконструкції та розвитку, розповіла міністерка культури України Т. Бережна. З її слів, йдеться про один із палаців. «У нас ведуться переговори з Європейським банком реконструкції і розвитку про один із замків нашої області. Але поки що не буду його називати, треба дочекатися згоди партнерів», – зазначила Бережна. Вона також додала, що зазвичай міжнародні партнери не особливо підтримують культурні проєкти, адже у них начебто немає економічного потенціалу. «Наша команда Міністерства культури вважає інакше. Оскільки відновити замок, зробити в ньому привабливий для туристів готель – це те, до чого ми маємо прагнути. Саме над цим ми зараз працюємо», – зауважила міністерка. Загалом, зі слів Бережної, нерухома культурна спадщина в Україні потребує кращого фінансування. «Ми зараз працюємо над проєктом бюджету на 2027 рік і робимо все для того, щоб отримати гроші на публічні інвестиційні проєкти, аби давати кошти громадам на відновлення таких пам'яток», – сказала Бережна. Крім співпраці з Європейським банком реконструкції і розвитку, у 2025 році Міністерство культури створило Український фонд культурної спадщини. «Це – бельгійський фонд. Зараз на

його рахунку небагато – 4 мільйони євро. Проте міжнародні партнери додають туди грошей, щоб ми відновлювали пам'ятки по всій Україні», – прокоментувала Бережна. Зараз, каже міністерка, усі пам'ятки культури належать або територіальним громадам, або Мінкульту. «Ті бюджети, які є у Міністерстві культури в межах програми „Велика реставрація“, можемо розподіляти на наші об'єкти. Цього року на програму передбачено 466 мільйонів гривень», – підкреслила посадовиця. Щодо фінансування на відновлення пам'яток, які є у власності громад, Бережна радить звертатися і до Міністерства розвитку громад та територій, і шукати меценатів. «Громади, звісно, мають працювати з бізнесом, меценатами, щоб залучити інвестиції у свій проєкт і продати його інвестору як той, який може приносити прибуток. Це може зробити лише грамотне керівництво громади, а Мінкультури – тільки представити модель, як це може працювати», – пояснила Бережна. Джерело:

<https://suspilne.media/ivano-frankivsk/1377606-odnu-z-pamatok-arhitekturi-nacionalnogo-znacenna-u-frankivskij-oblasti-mozut-vidnoviti-so-vidomo/>

У Хотинській фортеці на Буковині обвалилася ще одна частина муру. – Зоряна Яремишин

З верхньої частини Хотинської фортеці відпали чотири зубці кам'яного муру, директорка державного історико-архітектурного заповідника «Хотинська фортеця» Є. Буйновська. Після першого обвалу кілька місяців тому фахівці почали розробляти проєктно-кошторисну документацію для відновлення пам'ятки. Однак тепер доведеться терміново вносити зміни в документ. Перший обвал стіни Хотинської фортеці стався 17 квітня. Відтоді туристам обмежили вхід на цю ділянку. За словами директорки, зубці опинилися без опори, тож працівники заповідника знали, що рано чи пізно вони теж відпадуть. Водночас аварійні роботи не могли провести без затвердженого проєкту та необхідних погоджень. Після першого обвалу стіну оглядали виїзні комісії за участі представників Міністерства культури, реставраторів, конструкторів та інженерів. Вони дійшли висновку, що відновити цю ділянку технічно складно через розташування стіни на стрімкому схилі каньйону, де неможливо використовувати звичайні будівельні конструкції. «Щоб розпочати реставрацію, потрібно провести повний комплекс досліджень і підготувати якісну проєктну документацію. Це надзвичайно складний об'єкт. Усі спеціалісти, які його обстежували, наголошують, що подібні роботи трапляються вкрай рідко», – зазначила директорка. Наразі у фортеці тривають передпроєктні дослідження. Для цього фахівці виконали 3D-сканування пам'ятки та георадарне обстеження території, що має допомогти виявити можливі порожнини та особливості ґрунтів. Отриману інформацію використовують для підготовки технічних рішень щодо реставрації. Окремо в заповіднику планують розв'язати проблему водовідведення. Як пояснила Буйновська, на території фортеці колись діяла дренажна система, однак згодом її засипали під час перебудов. Через це опади можуть накопичуватися в окремих ділянках і впливати на стан мурів. Наразі проєкт охоплює всю пошкоджену сторону фортеці. На розробку документації Міністерство

культури вже виділило близько 3 млн грн. Скільки коштуватиме реставрація пошкодженої стіни, буде відомо після завершення проєктування. У 2023 році в Хотинській фортеці провели масштабну реконструкцію за 12 млн грн. З них 8 млн грн – це гроші, які надійшли за програмою «Велика реставрація» у 2020 році, 4 млн грн – власні кошти заповідника. Тоді провели протиаварійні роботи на баштах і мурах пам'ятки, а також реставрували в'їзний міст. Докладніше:

https://zaxid.net/u_hotinskiy_fortetsi_na_bukovini_obvalilasya_shhe_chastin_a_verhnoyi_stini_n1643454

Активісти створили 3D-архів автобусних зупинок із мозаїками Полтавщини (ФОТО). – Микита Кишиневський

Українська команда розробників успішно завершила початковий етап проєкту зі збереження архітектурної спадщини Полтавщини. Фахівці оцифрували 20 унікальних автобусних зупинок, прикрашених мозаїкою, що розташовані у різних селах регіону. Також активістам вдалося ідентифікувати імена 12 творців цих мозаїчних панно, хоча раніше авторство вважалося втраченим. Тепер кожна тривимірна копія містить вичерпну довідку, до якої входять: точні координати локації; час зведення об'єкта; застосовані матеріали та техніка виконання; ім'я митця. Надалі автори ініціативи планують запустити окремий сайт із базою 3D-моделей та налагодити партнерство з музеями. Кінцева мета розробників – створити дієвий і доступний алгоритм віртуальної фіксації мозаїк, який зможуть застосовувати активісти по всій Україні. Докладніше:

<https://shotam.info/aktyvisty-stvoryly-3d-arkhiv-avtobusnykh-zupynok-iz-mozaikamy-poltavshchyny-foto/>

На Полтавщині знайшли мідні монети післямонгольського часу. – Дар'я Лобанок

Глинська археологічна експедиція Історико-культурного заповідника «Більськ» виявила на Полтавщині 118 мідних монет післямонгольського часу. Глинський археологічний комплекс розташовано поблизу села Глинське на Полтавщині, неподалік Більського городища. Основна частина комплексу – на правому березі Ворскли. Археологічні дослідження пам'ятки проводять уже кілька десятиліть. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/na-poltavshchini-znayshli-skarb-iz-118-midnih-monet-pislyamongolskogo-chasu-316839/>

На Хортиці відпочивальники випадково знайшли глечик, якому близько 2000 років. – Микита Кишиневський

На острові Хортиця у Запоріжжі місцеві жителі випадково знайшли у воді стародавній глечик. Артефакту, який помітили під час звичайного відпочинку на пляжі, близько двох тисяч років. Після оформлення всіх необхідних документів він поповнить фонди Національного заповідника «Хортиця» для подальшого вивчення та збереження. Докладніше:

<https://shotam.info/na-khortytsi-vidpochyvalnyky-vypadkovo-znayshly-hlechyk-iakomu-blyzko-2000-rokiv/>

Туризм

«Кропивниччина. Незнаний центр України»: Кіровоградщина отримала нову туристичну відеопрезентацію. – Галина Шевченко

Кіровоградщина отримала нову туристичну відеопрезентацію – команда «Tour de Ukraine» після подорожі областю презентувала фільм «Кропивниччина. Незнаний центр України». Учасники проєкту на чолі з В. Мікульською вирушили регіоном у пошуках незвичайних місць і показали регіон через призму його маловідомих природних та історичних локацій. Окремими героями подорожі стали Олександрія та Знам'янка, палац Вінберга і хутір Надія, пов'язаний з історією українського театру. Дослідники також звернулися до археологічної спадщини краю та показали знахідки трипільської культури, виявлені серед сучасних сільськогосподарських угідь. Докладніше:

<https://oleksandrivka.rayon.in.ua/news/1094006-kropivniccina-neznanii-centr-ukrayini-kirovogradshhina-otrimala-novu-turisticnu-videoprezentaciiu>

Сколівський палац Гредлів відкриють для відвідувачів. – Оріся Шиян

23 серпня у сколівському палаці Гредлів, пам'ятці архітектури XIX ст., відкриють візит-центр. Тут надаватимуть туристичні послуги, проводитимуть екскурсії та частуватимуть кавою. Про найближчі плани для туристів, які готує НПП «Сколівські Бескиди», його директор В. Приндак розповів на брифінгу 12 серпня у Львівській ОВА. За словами директора парку, у майбутньому палац має стати багатофункціональним комплексом, де розмістяться офіс НПП «Сколівські Бескиди» та донорських організацій, виставковий центр, візит-центр і простір для дітей. «Він буде туристичним хабом не лише для Львівщини, а й для всієї України. Особливою мрією є зробити там міжнародний центр національних парків Європи», – розповів Приндак. Докладніше:

https://zaxid.net/palats_gredliv_u_skolomu_vidkriyetsya_22_serpnya_detali_v_izualizatsiya_foto_n1643469

Міжнародне співробітництво

У Музеї Ганса Крістіана Андерсена в Данії запустили український аудіогід. – Тетяна Палаєвська

Музей Ганса Крістіана Андерсена в данському місті Оденсе запровадив українськомовний супровід для відвідувачів. Докладніше:

<https://zakordon.rayon.in.ua/news/1094002-u-muzeyi-gansa-kristiana-andersena-v-daniyi-zapustili-ukrayinskii-audiogid>

Дніпровський цирк увійшов до міжнародного видання про модерністську архітектуру Східної Європи. Валерія Шостак

Дніпровський державний цирк представлено в міжнародному виданні CIRK, присвяченому модерністським цирковим будівлям колишнього Східного блоку. Книгу підготувало польське видавництво Zupagrafika. До видання

увійшли 17 знакових цирків, серед яких – і будівля у Дніпрі. Авторка розповідає, чим особливий Дніпровський цирк та чому його архітектуру вважають унікальною. Докладніше:

<https://suspilne.media/dnipro/1376096-dniprovs-kij-cirk-uvijsov-do-miznarodnogo-vidanna-pro-modernistsku-arhitekturu-shidnoi-evropi/>

На окупованих територіях України росія планує ввести обов'язковий курс з «історії Донбасу і Новоросії». – «Детектор медіа»

У росії підготовано шкільний підручник «Історія нашого краю. Донбас і Новоросія» про окуповані території України, а з 1 вересня курс за ним планують зробити обов'язковим у школах на тимчасово окупованих територіях. Підручник призначено для учнів середньої школи. У ньому історію Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей подають у контексті російського імперського наративу. Докладніше:

<https://chytomo.com/na-okupovanykh-terytoriiakh-ukrainy-rosiia-planuie-vvesty-obov-iazkovyj-kurs-z-istorii-donbasu-i-novorosii/>

У МЗС Німеччини пояснили, чому не закривають «російський дім» у Берліні. – Оксана Мамченкова

Під час урядової пресконференції у Берліні офіційний представник МЗС ФРН Мартін Гізе заявив, що в разі закриття «російського дому» в Берліні Німеччині доведеться розірвати чинні угоди з росією, які регулюють, зокрема, діяльність Гете-Інституту в Москві, повідомляє DW. За словами Гізе, після початку повномасштабної війни росії проти України уряд Німеччини припинив усі форми міждержавного співробітництва з РФ, зокрема у сфері культури. Також федеральний уряд переглядає правову базу діяльності «російського дому». Втім, для Німеччини лишаються важливими міжурядові угоди з росією, яку регулюють діяльність культурних інститутів, які «не можна просто так анулювати», цитує DW представник МЗС Німеччини. Гізе звернув увагу на те, що на тлі санкцій ЄС проти росспівробітництва, структурою якого є «російський дім», його діяльність є дуже обмеженою. «Зрозуміло, що можливі спроби впливу або дезінформаційні дії, що походять звідти, перебувають у полі зору органів безпеки», – додала на пресконференції представниця МЗС ФРН Соня Кок. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/08/12/758436_mzs_nimechchini_poyasnili_chomu.html

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm